

แนวทางการสรุปสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการด้วย NotebookLM

โดย ภัพธร วุฒินิหาร
สำนักวิชาการสุขภาพจิต

NotebookLM เป็นผู้ช่วย AI จาก Google ที่ออกแบบมาเพื่อการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากเอกสารเฉพาะเจาะจงที่เราป้อนให้ ทำให้มีความแม่นยำสูงและลดปัญหาการคิดข้อมูลไปเอง (Hallucination) คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากร นำไปประยุกต์ใช้ในการสรุปการประชุมวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. การลงทะเบียนและเตรียมความพร้อม

- **การเข้าใช้งาน** เข้าสู่เว็บไซต์ notebooklm.google.com และลงชื่อเข้าใช้ด้วยบัญชี Google (Gmail)
- **คำแนะนำ** ควรเตรียมอีเมลสำรองไว้ด้วย เพื่อใช้ในกรณีที่พบปัญหาในการสลับผู้ใช้งาน หรือกรณีที่ต้องการแยกพื้นที่ทำงาน (Workspace) ระหว่างงานส่วนตัวและงานขององค์กรอย่างชัดเจน

2. การเตรียมข้อมูลและไฟล์ (Sources)

ความแม่นยำของ AI ขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลต้นฉบับ ควรเตรียมไฟล์ให้พร้อมดังนี้:

- **ไฟล์เสียง (Audio)** เตรียมไฟล์บันทึกเสียงจากการประชุม (เช่น จากเครื่องบันทึกเสียง, สมาร์ทโฟน, หรือการแยกเสียงจากคลิปวิดีโอ)
 - **ข้อควรระวัง:** หากไฟล์มีขนาดใหญ่เกินไป หรือไม่ใช้รูปแบบที่รองรับ แนะนำให้แปลงเป็นไฟล์ **.mp3** และจำกัดขนาดไม่เกิน 200 MB ต่อไฟล์ (สามารถใช้เครื่องมือออนไลน์ฟรี เช่น mp3cut.net/th/ ในการตัดต่อหรือบีบอัดไฟล์)
- **ไฟล์ประกอบอื่นๆ (Supplementary Files):** รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดการประชุม, สไลด์นำเสนอ (PDF/PPT), ไฟล์เอกสาร (Word/Google Docs) หรือแม้แต่ลิงก์ YouTube ที่บันทึกการประชุมไว้

3. การอัปโหลดไฟล์ลงใน NotebookLM

- สร้างสมุดโน้ต (New Notebook) ใหม่สำหรับงานประชุมนี้
- คลิกที่ "Add Source" เพื่ออัปโหลดไฟล์ที่เตรียมไว้ทั้งหมด (รองรับ PDF, Text, Google Docs, Google Slides, ไฟล์เสียง และลิงก์เว็บไซต์/YouTube)
- **ข้อดีของ NotebookLM:** AI จะอ้างอิงข้อมูลจากไฟล์เหล่านั้นเท่านั้น ทำให้การสรุปเนื้อหาวิชาการมีความน่าเชื่อถือ

4. การสั่งการ AI ด้วย Prompt อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อต้องการให้ AI สรุปเนื้อหา ให้พิมพ์คำสั่ง (Prompt) ในช่องแชท โดยแนะนำให้ใช้โครงสร้างการเขียน

Prompt แบบ "บทบาท - บริบท - งาน - รูปแบบ" (Role - Context - Task - Format) ดังนี้:

- ตัวอย่างโครงสร้าง Prompt ง่ายๆ
- "ในฐานะ..นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต.. [บทบาท]
โปรดสรุปเนื้อหาจากการประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติที่อัปโหลดไว้ [บริบท] โดยแยกเป็น 1. วัตถุประสงค์ 2. ประเด็นสำคัญจากการบรรยาย/อภิปราย 3. ข้อสรุปและข้อคิดเห็นในที่ประชุม [งาน]
ขอให้ออกมาในรูปแบบ Bullet points หัวข้อละ 3-4 Bullet points ด้วยภาษาวิชาการที่กระชับ ไม่เกิน 400 คำ [รูปแบบ]"
- คำแนะนำเพิ่มเติม: สามารถใช้ AI ตัวอื่น (เช่น ChatGPT, Gemini) ช่วยร่าง Prompt ที่ซับซ้อนก่อน แล้วจึงนำมาวางใน NotebookLM ได้ ตัวอย่างเช่น

Prompt สำหรับสรุปผลห้องภาษาไทย

- "ในฐานะนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต
โปรดสังเคราะห์และสรุปเนื้อหาจากเอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติที่อัปโหลดไว้ทั้งหมด โดยอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่มาที่แนบมา
- โปรดจัดระเบียบเนื้อหาและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้: 1. วัตถุประสงค์:
สรุปเป้าหมายหลักของการบรรยายหรือการจัดประชุม 2.
ประเด็นสำคัญจากการบรรยาย/อภิปราย: สกัดองค์ความรู้ นวัตกรรม
หรือแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ 3. ข้อสรุปและข้อคิดเห็นในที่ประชุม: สรุปมติ
ทิศทางในอนาคต หรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม
- ข้อกำหนดรูปแบบเอาต์พุต: - นำเสนอในรูปแบบ Bullet points
โดยจำกัดเนื้อหาไม่เกินหัวข้อละ 3-4 Bullet points - ใช้ภาษาวิชาการระดับทางการ
กระชับ และตรงประเด็น - ความยาวรวมทั้งหมดไม่เกิน 400 คำ"

Prompt สำหรับสรุปผลเป็นภาษาอังกฤษ (English Output)

- "Act as an academic and mental health expert. Please synthesize and summarize the provided materials from the international mental health conference. Base your response strictly on the uploaded sources.
- Please organize the summary into the following sections: 1. Objectives: Summarize the primary goals of the session or the conference. 2. Key Points: Extract core knowledge, innovations, or essential practices

discussed. 3. Conclusions & Remarks: Summarize the resolutions, future directions, or recommendations from the meeting.

- Output Requirements: - Present the information using bullet points, strictly limiting to 3-4 bullet points per section. - Use formal, concise, and academic English appropriate for the mental health field. - The total length must not exceed 400 words."

5. การตรวจสอบความถูกต้องและจัดรูปแบบ (Human-in-the-Loop)

- คัดลอกและจัดหน้า คัดลอกข้อความที่ AI สรุป ไปจัดรูปแบบให้สวยงามใน Microsoft Word หรือ Google Docs
- ตรวจสอบความถูกต้อง ต้องตรวจสอบเนื้อหา การใช้คำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ และสัญลักษณ์ต่างๆ เสมอ
- เทคนิคสำหรับผู้สรุป ในระหว่างการประชุมจริง ผู้สรุปควรจดบันทึก (Short note) ประเด็นสำคัญด้วยมือควบคู่ไปด้วย เพื่อนำมาใช้ตรวจสอบความถูกต้อง (Cross-check) ว่า AI จับ "จุดเน้น" หรือ "น้ำหนัก" ของการนำเสนอได้ตรงกับบริบทจริงหรือไม่

6. การถาม-ตอบเจาะลึกเนื้อหาเพิ่มเติม

- หากเนื้อหาส่วนใดยังไม่ชัดเจน หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถพิมพ์ถามในช่องแชท (Chat box) ตรงกลางหน้าจอได้ทันที เช่น "อาจารย์ A ให้ความเห็นเรื่องระเบียบวิธีวิจัยไว้อย่างไรบ้าง พร้อมระบุแหล่งที่มา (Citation) ในเอกสาร"

7. การนำข้อมูลไปต่อยอด

กรณีต้องการนำสรุปการประชุมไปทำสื่อรูปแบบอื่น เช่น

- Infographic / Slide นำเสนอ ให้นำข้อความที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปออกแบบต่อในโปรแกรม เช่น Canva
- Audio Clip (สรุปเสียง) NotebookLM มีฟีเจอร์ *Audio Overview* ที่แปลงเอกสารเป็นบทสนทนาพอดแคสต์

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับงานวิชาการและงานวิจัย

- ความลับของข้อมูล (Data Privacy) ควรระมัดระวังการอัปโหลดข้อมูลที่ยังไม่ตีพิมพ์ (Unpublished data) ความลับขององค์กร หรือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย/กลุ่มตัวอย่าง (PDPA) แม้ NotebookLM จะระบุว่าไม่นำข้อมูลไปฝึกฝน AI ตัวหลัก แต่การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคลาวด์ควรเป็นไปตามระเบียบของสถาบัน
- การอ้างอิง (Citations) จุดเด่นของ NotebookLM คือการมีหมายเลขอ้างอิง (Citation marker) ติดมากับข้อความสรุปเสมอ ผู้ใช้งานควรคลิกที่หมายเลขนั้นเพื่อตรวจสอบกลับไปยังต้นฉบับทุกครั้งก่อนนำไปใช้อ้างอิงทางวิชาการ

แหล่งที่มา

Google. (2024). *NotebookLM Help: Understand how NotebookLM works*. Google Help Center.

<https://support.google.com/notebooklm/answer/13653956>

Johnson, S. (2023, July 12). *First look at NotebookLM, an AI-first notebook*. Google The

Keyword. <https://blog.google/technology/ai/notebooklm-google-ai/>

OpenAI. (2024). *Prompt engineering: Strategies and tactics for getting better results from large language models*. OpenAI Platform.

<https://platform.openai.com/docs/guides/prompt-engineering>